П III 34

НОВА ПОШТА

Примерак 10 филера

„Нова пошта" излази сваког дана ујутру, осим понедеоника и дана иза празника
Редакција и администрација: Ујвидек, Орсагзасло тер 6/I.
Тел.: 39—39. Пошт. фах: 173
Чековни рачун код поштанске штедионице: 18.254.
Месечна претплата: 2.50 пенга, тромесечна 7.20 пенга

Год. II. | Ујвидек, петак, 27 март 1942. | Број 65

Јапанци освојили Андаманска острва у Бенгалском заливу

Шеф италијанског генералштаба Уго Кавалеро у Будапешти

Свечаној предаји застава гарнизону у Каши присуствовао Заменик Регента

Берлин, 26 марта. (ДНБ) Са званичке јапанске стране се потврђује вест да су Јапанци успели да заузму Андаманска Острва која се налазе у Бенгалском Заливу. Према једној вести из Рима лист „Стампа" подвлачи да је Индиски Океан са гледишта ратних операција далеко важнији него аустралијанско море и баш због тога он заслужује велику пажњу. Значајна је чињеница да су Јапанци окупирали Андаманска Острва и тако сада са две стране угрожавају енглеско морепловство у Бенгалском Заливу. Сада се већ и острво Цејлон, које ће у индиској бици играти значајну улогу, приближило јапанским базама за ратне операције.

Андаманска Острва која су Јапанци окупирали, са стратегиског гледишта од највеће важности су пошто се простиру на источкој ивици Бенгалског Залива. Ова острва припадају групи англоиндиских острва. Она се састоје из четири велика и 200 мањих острва, чији укупни простор износи 5.500 квадратних километара. Од 10.000 становника већина су Индуси. Острва су покривена густим прашумама. Из ових шума у мирно доба великим количинама лиферовало се чувено дрво за украсе, ебановина.

Председник владе у аудијенцији код Заменика Регента

Будапешта, 26 марта. — (МТИ) Заменик Регента витез нађбањски г. Хорти Иштван, примио је у аудијенцију претседника владе г. др. Калаи Миклоша.

ФОН ПАПЕН СТИГАО У БЕРЛИН

Берлин, 26 марта. (ДНБ) — Са надлежног места се саопштава, да је немачки амбасадор у Турској фон Папен стигао данас у престоницу Рајха.

Заменик Регента на свечаности у Каши

Каша, 26 марта. На Благовести је на свечан начин у Каши извршена предаја пет нових застава месном гарнизону.

На свечаности је Регента заступао Његов Заменик, витез нађбањски Хорти Иштван, који је авионом допутовао у Кашу, где је био одушевљено дочекан. Топови су испалили 33 почасна хица, док је музика интонирала химну.

Високог госта поздравио је велики жупан витез барон Шел Петер, а потом Га је поздравио и претседник општине Пол Шандор.

Потом је Заменик Регента отишао у крипту, где је положио венац на гроб Ракоци Ференца II, па се вратио на место свечаности.

Уз свечан говор претседник општине предао је одредима хонведа три, а поджупан Сентимреи две заставе.

На свечаном ручку у част Заменика Регента одржао је здравицу Сентшимони Лакатош Бела, генерал-мајор.

Високи гост се по подне у три часа авионом вратио у Будапешту.

Регент са својом пратњом посетио је Пољопривредну изложбу

Будапешта, 27 марта. (МТИ) — Његова Преузвишеност нађбањски витез Миклош Хорти, Регент Мађарске, са својом Супругом у пратњи Супруге Регентовог Заменика, учинили су данас пре подне посету Пољопривредној изложби и Сајму у престоници. У исто време, изложбу је посетио италијански посланик у Будапешти Барети са већом пратњом. Међу отменим посетиоцима изложбе примећени су и Претседник владе г. др. Миклош Калаи, министри: Ремењи-Шнелер, Јанош Варга, барон Даниел Банфи и други.

Регент се нарочито живо интересовао за неке павиљоне на сајму и дуго времена се задржао у срдачном разговору са малим поседницима, који су на сајму изложили своје пољопривредне производе. Нарочито топло и срдачно је поздравио мале поседнике из Ердеља и Јужног Краја, који ове године први пут учествују на великој пољопривредној изложби у престоници.

Шеф италијанског генералштаба стигао у Будапешту

Будапешта, 26 марта. (МТИ) — Шеф италијанског генералштаба армиски генерал Уго Кавалеро стигао је у четвртак пре подне на вишедневни боравак у престоницу да би вратио прошлогодишњу посету мађарског Министра војске. Шефу италијанског генералштаба приређен је на железничкој станици свечан дочек, која је била искичења маницама а пред станицом је била ницима а пред станицом је била устројена почасна чета војника са музиком. На станици је генерала Кавалера срдачно поздравио министар војске витез **Кароль Барта**, а дочеку су присуствовали и генерал-мајор витез **Ференц Сомбатхељи**, шеф генералштаба, генерал-мајор витез **Андраш Литаи**, заменик министра војске и други виши официри.

После срдачних поздрава, шеф италијанског генералштаба појавио се на излазу из железничке станице у друштву са министром војске Бартом и шефом генералштаба Сомбатхељијем, где га је огромна сакупљена маса одушевљено поздравила. После тога је генерал Кавалеро уз звуке италијанске и мађарске Химне прошао пред почасном четом, па се одвезао у свој хотел.

Извештај немачке Врховне команде

На полуострву Керч одбили смо слабије непријатељске нападе. У области Донеца осујећени су непријатељски напади делимично потпомогнути тенковима у непосредним борбама и уз снажан отпор немачких и румунских трупа. И на осталим секторима Источног фронта одбили смо непријатељске нападе. Наши локални офанзивни потхвати имали су успеха.

Наши борбени авиони су 24 марта у обалској области Кавказа у једној луци запалили трговачки брод средње величине.

Једна немачка подморница источно од Солума потопила је један енглески разарач и пароброд од 5000 тона, из јако заштићеног енглеског конвоја.

Немачки борбени авиони су са добрим успехом нападали луку Ла Валете на острву Малти.

Један извиднички борбени апарат оборио је из митраљеза један енглески ловачки апарат над југоисточном обалом Енглеске.

Непријатељ је прошле ноћи бацио експлозивне и запаљиве бомбе на многа места у западној Немачкој. Међу цивилним становништвом има мртвих и рањених. Неколико непријатељских авиона летели су над јужном Немачком. Ноћни ловачки апарати и контраавионска артиљерија оборили су осам непријатељских бомбардера.

Краљ Борис код Хитлера

Берлин, 26 марта. — (ДНБ). Из Главног стана Вође Рајха саопштава се:

Фирер је 24 марта у Главном стану примио бугарског краља Бориса и дуго, срдачно провео у разговору с њим. Овај разговор је протекао у атмосфери другарства и пријатељства, између Немаца и Бугара за време прошлог светског рата. Доцније је краља Бориса угостио министар спољних послова Рајха Рибентроп. 25 марта краљ Борис је учинио посету маршалу Герингу у Каринхалу.

Посета краља Бориса учињена Фиреру имала је живог одјека у немачкој штампи. У вези с тим „Фелкишер Беобахтер" пише: „Немачко-бугарско пријатељство не заснива се само на савезу између двеју држава склопљеног због заједничких циљева већ је то и ствар срца оба народа, већ од прошлог рата. Бугарски и немачки народ везује пријатељство и другарски дух. „Берлинер Берзенцајтунг" између осталог констатује да целокупни бугарски народ са пуним поверењем гледа у све оне краљеве одлуке које је потребно да учини у току овог рата који је отсудан са гледишта судбине европског народа.

НОВА ПОШТА

Док се у Бурми и на Источном фронту воде јаке борбе, које ни издалека још не могу да се упореде са најављеним пролећним офанзивама на свима фронтовима, дотле се поново чују гласови који се везују за те офанзиве.

Тако по једној вести „Трансконтинент Преса", крајем пролећа, истовремено када Немци отпочну своју офанзиву на Истоку, треба очекивати да Енглези покушају да се искрцају у Норвешкој, а Американци у Француској Северној Африци.

Иста агенција доноси и писање једног турског листа о стварању једног новог фронта од стране Англосаксонаца. Писац овог чланка, један турски посланик, каже да би „почев од Норвешке, ако би успело, могао бити установљен такав нов фронт, који би вероватно у тежак положај довео Немце". „Немци су, међутим, наставља у свом чланку, у повољном положају утолико, што могу брзо и лако да пребацују своје снаге са једног фронта на други."

Интересантно је да истовремено са свим писањем долази и писање „Дејли Мејла" о могућности да Немци изврше инвазију на острво. Писац овог чланка је познати енглески новинар Уорд Прајс, који је тражио да се у току ускршње недеље у Енглеској поново заведу вежбе којима би циљ био одбијање евентуалног инвазионог напада. Прајс је свој захтев образложио: Хитлер је решен и на последње, те је време да Енглеска најзад призна озбиљност положаја и спреми се док не буде касно.

Стратегически положај на Далеком Истоку окарактерисан је значајним чланком капитана Хираиде, претставника јапанског Министарства морнарице у једном токијском листу, у коме је изразио мишљење да ће англосаксонске силе, ако успеју да изграде нових десет бродова носача авиона, ускоро озбиљно покушати да са Хавајских острва, Новог Зеланда, острва Самоа и других база, предузму напад против Јапана. При том је Хираиде констатовао да је после заузећа Холандске Индије стратешки положај Јапана промењен утолико што се сада Јапан већ брани, а Англо-американци нападају. Међутим, Јапан треба да настави са нападима против Индије и Аустралије, како би добио ове две необично важне базе за велике операције у току даљег вођења рата. Индију Јапанци немају намере да поседну већ само да је неутралишу са морске стране.

За даљи развој ситуације на Далеком Истоку необично је важно да ли ће доћи до промене у односима Јапана и Совјетске Русије. У вези са поновним гласовима о уступању источно-сибирских совјетских база Американцима, разумљиво је што јапанска штампа позива Совјетску Унију на једно стабилније решење њихових односа. То се, додуше, огледало само у позиву јапанске штампе да Совјетска Русија пристане на склапање дугорочног уговора о риболову, али се тиме уједно и чини зависним досадањи пакт о ненападању Совјетске Русије и Јапана.

У Њу Делхију Крипс је водио разговоре са индиским вицекраљем и генералом Вевелом, па је затим примио претставнике штампе, којима је изјавио да ни он сам не очекује да ће постићи стопроцентни споразум, али да се нада да ће, ипак, можда са малим изузецима, постићи споразум са свима претставницима странака у Индији. У преговорима Крипсовим изгледа да највеће тешкоће задаје претставник Муслиманске лиге, Џина, који и даље задржава свој непомирљив став у преговорима.

х—х.

Кроз штампу

„Берлинер Берзенцајтунг" о прокламацији Рузвелта поводом „дана војске"

„Берлинер Берзенцајтунг" наводи прокламацију претседника Рузвелта у којој је, означивши 6 април као „дан војске", мотивисао свој чин тиме да се води тоталан рат, због којег се сви грађани Сједињених држава сакупљају да потпомажу војну силу, и морају да уложе све своје снаге за одбрану својих права и слобода. Они су предузели да сакупе армију грађана из свих делова нације. И сада долазе из свију слојева борци, спремни да „извојују победу на којој можемо изградити чврсту зграду мира и слободе". Но да би се то постигло, да би се непријатељ поразио, треба заједничких напора војника, исто као и цивилног становништва.

Како ће се Американци притом покушају снаћи — пише „Берлинер Берзенцајтунг" — остаје њихова ствар. Нас се, међутим, тиче, кад ратни хушкач из Беле куће у својој прокламацији тврди да је он „пренеражен издајом Осовине и одбијањем свију идеала, као што су част, истина и пристојност, које смо ми као слободна нација, која је само Богу потчињена, високо држали".

О „издаји Осовине" говори човек — вели берлински лист — који је те силе до крви дражио, који их је отвореним непријатељевањем стално изазивао, који је против њих организовао окружавање и рат, и разорио све њихове покушаје да одржи мир! О истини, части и пристојности говори човек који је скршио правицу где год је само могао, који заједнички ради са бољшевистичким непријатељима човечанства, који бољшевичке народне упропаститеље и убице свештеничке назива богоугодном институцијом, и који је лагао и преварио свој рођени народ. Исто као што је бацио у пропаст и сваки народ који је поверовао његовим „гарантијама" да ће Сједињене државе „добити рат као и сваки рат у којем смо се борили".

*

„Пестер Лојд" наводи исказ из говора директора португалског секретара пропаганде, Антониа Фероа, поводом расподеле државне награде за књижевност за странце, у којем је наглашено да Португалија доживљава час најтешњег пријатељства са Шпанијом, и то братско испољавање иберског пријатељства значи даљи корак у атлантској политици Португалије. Док су се друге државе трудиле да извојују победу, Шпанија је после једнога разорног рата, а Португалија, исцрпена после револуције, постигле ред, правичност и равнотежу коју друге државе у овом тренутку траже. Оне стога неће натраг у хаос, знају међутим да могу бити поново позване на оружје, јер је угрожена западна цивилизација која је њиховом помоћу остварена. Зато, боље је да заједнички непријатељи обе државе, Шпанију и Португалију, нађу јаке и уједињене.

*

„Донауцајтунг", у чланку **„Последња шанса Аустралије"**, истиче да у Аустралији сваког часа расте страх од јапанске инвазије. Генералмајор Гордон Бенет, преко радиа, наглашује да непријатељ под свима околностима мора да се спречи да стави ногу на аустралиско копно „иначе ће аустралиски главни градови бити изложени непријатељским ваздушним снагама". Генерал — додаје немачки лист — заборавља да наведе како би се инвазија Јапанаца могла спречити. Аустралиске трупе су бројно слабе, а помоћ из Енглеске и Сједињених држава оскудна. Аустралија се налази бесумње у катастрофалном положају, у који је дошла кривицом свог властитог политичког вођства.

Ако би Аустралија допустила да дође до коначне борбе са Јапаном — пише „Донауцајтунг" — она би само делила судбу Холандске Индије. Далекосежни Аустралијанци, који се плаше таквог свршетка, зато су основали у Шангају покрет за независност Аустралије, са циљем да се са Јапаном склопи посебни мир. И у самој Аустралији већ се чују поједини гласови у том смислу. Доиста, за Аустралију је дошао одлучан тренутак: да ли ће следовати својим заслепљеним политичарима, и тиме поћи у неизбежну пропаст, или ће примити пружену руку Јапана и поћи путем часнога споразумевања.

Милион оболелих од куге у Кини

Нанкинг, 27 марта. — Према писању овдашњих листова, куга узима све више маха у осам кинеских провинција, које се налазе под контролом Чункинга, а нарочито у провинцији Хунан, Сечуан и Ситанг. У срезовима Саучун и Нингчја, епидемија куге је управо застрашујућа. Брзина којом се шири та заразна болест је таква, да се рачуна да дневно прелази 4 километра и то у крајеве, који су до сада били имуни.

Власти у Чункингу предузеле су, али доцкан, разне мере како би се спречило даље ширење заразе. Док власти покушавају да се жртве те страховите болести изолују, специјалне комисије разаслате су за Ласо и Куминг, где су већ нагомилане огромне количине санитетског материјала, који је стигао из Америке, заједно са ратним материјалом за војску Чанг Кај Шека.

Број оболелих из унутрашњости Кине, изгледа да се пење на преко један милион.

Аутархија памука

Индустриске земље које немају сировина не труде се само да створе неке вештачке производе, како би биле независне од земаља које располажу сировинама, већ такође почињу да саме саде индустриске биљке. То се нарочито десило на пољу памучне културе. Тако се данас Европа дала на неговање памучне културе иако је раније владало мишљење да је европска клима неподгодна за памук. Покушаји у Шпанији, у подунавском и балканском простору, као и Јужној Русији, дали су успешне резултате.

Шпанска влада генерала Франка подигла је већ за време грађанског рата државни завод за унапређивање памучне културе са 8600 хектара. Данас површина засејана памуком у Шпанији износи око 30.000 хектара. Главна садишта памука налазе се у Андалузији и Кордоби. Стручњаци мисле да се површина засађена памуком може проширити на један милион хектара, што би Шпанију учинило независном од страног памука. Русија је почела засађивати памук још пре Светског рата. Жетва 1938 године достигла је према совјетским подацима 9 милиона мтц. Пре првог Светског рата у Русији је насађиван памук у Средњој Азији и Трансакавказији, а после рата и у Украјини, на Криму и Северном Кавказу.

Мађарска је на југоистоку Европе прва покушала засађивати памук. Први успех потстакао је меродавне у Мађарској да прошире површину за покушаје, али данашња жетва не игра, ипак, већу улогу у опскрби мађарске индустрије сировинама.

Културе памука напредовале су у Бугарској, Грчкој и Турској. Површина засађена памуком у Бугарској 1929 године износила је 50.000 хектара и дала је добру жетву. Године 1937 жетва је дала 10.200 тона и покрила трећину потреба бугарских предионица. У Грчкој је засађивање памука прешло стадиум покушаја још 1924. 1938 године површина засејана памуком била је повећана на 75.000 хектара, са жетвом од 14.600 тона. Површина се може лако повећати на 150.000 хектара. Како Грчка данас још може да покрије својих 90% потреба, претпоставља се да ће убрзо постати извозна земља за памук, што је Турска већ данас. Годишња потреба турске текстилне индустрије износи око 18.000 тона памука са дугим влакном и 7.000 тона са кратким влакном, док је принос већ 1936 године био 61.000 тона, а 1938 66.000 тона на 275.000 хектара. Та се површина може повећати на 1.600.000 хектара.

На тај начин све земље данас заређене Европе труде се да саме производе потребне окличине памука за своју индустрију.

Састанак Крипса са индиским вицекраљем

Амстердам, 26 марта. — (ДНБ) Сер Стафорд Крипс у Њу Делхију имао је састанак са лордом Линлитгоуом, индиским вицекраљем. Према извештају енглеске обавештајне службе, овом разговору присуствовао је и генерал Вевел.

Јапан се сада брани, а англо-америчка страна напада, каже капетан Хираиде претставник јапанског министарства морнарице

Токио, 26 марта. (ДНБ) — „Јомиури Шимбун“ доноси чланак капетана Хираиде претставника Министарства морнарице.

— Треба рачунати са могућношћу, пише Хираиде, да ће непријатељ у рату против Јапана са герилским трупама још појачати начин вођења рата. Иако смо од почетка великог источноазиског рата потопили више од педесет непријатељских подморница, од укупно девет непријатељских бродова носача авиона потопили смо четири, ипак је вероватно да ће непријатељ појачати своју флотилу носача авиона са десет нових носача. Тада ће непријатељ озбиљно покушати да са Хаваја, Новог Зеланда, Самоа и других тачака предузме напад против Јапана.

Хираиде се затим противи гледишту оних кругова у јапанском народу који сматрају да се драгоцености јужних територија могу већ несметано искоришћавати од стране Јапанаца и да је тиме јапанско царство постало непобедиво. Према гледишту Хираиде ово гледиште је веома погрешно и треба га поставити на право место. Извори сировина у јужној области Тихог Океана још нису искоришћени, бар не они који се налазе у јапанским рукама. Тек када ови извори сировина у практичном буду стајали на расположењу Јапанцима, Јапан ће доћи у непобедив положај. Дотле, међутим, треба још многа тешка питања решити. Једно од ових питања је проблем транспорта. Изгледа да су ствари о заузимању Холандске Индије добиле нов обрт у толико што се Јапан сада брани, а англоамеричка страна напада.

— Сама одбрана, међутим, — констатује Хираиде, — још не доноси победу. Јапан, пак, овај рат по сваку цену треба да добије нападом. Треба наставити напад и задобити Индиски Океан и Аустралију као базе за велике и нове војне операције.

На крају констатује, Хираиде да се јапанска ратна флота спремила за велике задатке, пошто је намера да се са Тихог Океана и са Индиског Оекана искључи сваки страни утицај.

„Шта је боље пакт или рат?“
пита претседник српске владе народ

Драмски говор генерала Недића преко радија поводом годишњице кобног дана Југославије

На дан 25 марта претседник српске владе генерал Милан Недић упутио је преко радија посланицу српском народу, у којој је између осталог рекао и ово:

— **Прошла је година дана од онога фаталног марта, који је за дуги низ година запечатио судбину Србије. Отада је српски народ страдао и још ће много страдати, само због тога што су неколицина несавесних малих људи, који су управљали пословима Србије, своју земљу ставили у службу туђинске политике. Ова политика је од Срба направила веће Енглезе него што су сами Енглези и веће Русе, него што су сами Руси.**

25 и 27 март прошле године био је оскудан по српски народ. Први дан значило је мир, а други рат, први спасење, а други уништење.

— **Данас ћу рећи ко су гробари Србије. Прошле године 25 марта нама је понуђена независност и мир, неповредивост наших граница и слобода, а зато ништа нису тражили сем изузев да останемо у миру и да се не мешамо у ову борбу. На тој основи потписан је 25 марта прошле године такозвани пакт између Југославије и сила Осовине. То је био резултат реалне и правилне политике. Тиме се хтело да се држава ослободи такозваног демократског уплива.**

Велики немачки Рајх није хтео ништа друго него да Србија за време рата остане неутрална, али то није било у сагласности са енглосаксонским и јеврејско фрамазонским интересима и они су, дакле, ковали паклени план ради уништења пакта, како би тако Србију гурнули у сигурну пропаст. Они су са српским народом исто тако поступили као што данас поступају с Индусима и другим источњачким народима. Само да би се енглески лордови могли, помоћу туђе крви, обогатити.

После тога постављам питање: не били био бољи пакт него рат? Гробари српског народа, продали су свој народ и свога бога, ови пропали политичари који су се плашили нове Европе, били су спремни за све, а међу њима се налазио и један болешљиво амбициозан генерал: Симовић који је докрајчио пропаст српског народа. И тако је 24 часа после потписа бечког пакта, у ноћи између 26 и 27 марта извршен државни удар и тиме је изречена смртна пресуда над Србијом. Ти људи су са предумишљајем и унапред смишљеним плаком изазивали Немачку и Италију против Србије.

Од издајника и комуниста заведени Срби почели су тада викати: „Боље рат него пакт“ и у исто време су демонстрирали против немачких и италијанских посланстава и правили друге изгреде. Тиме је постао неизбежив прекид између Немачке и Југославије. Циљ ових људи био је јасан: да се Србија што пре умеша у рат.

Дошло је после тога до слома Југославије и то за цигло десет дана, а међу свима Јужним Словенима најгоре су прошли Срби, што се може приписати оној погрешној политици коју је југословенска влада скоро пуних 20 година водила. Симовић и другови су побегли и сада српски народ мора да испаћа. Бегунци се нису задовољили већ проливеном крвљу већ жуде за новијом. Они потстрекавају на даљу борбу српски народ, коме би био потребан мир и шаљу га у шуме да се тамо сасвим уништи. Спикер лондонске радио станице сотонским гласом, могао би после те катастрофе са задовољним гласом да саопшти свету да на земљиној кугли не постоје више Срби, него само српске хумке.

Шта да радимо сада ми Срби? — упитао је претседник владе Недић. Поново вас позивам размислите о томе: шта је било боље пакт или рат? Поново желим да вам нагласим да Немци нису били наши непријатељи и ни данас то нису. И само од нас Срба зависи да то постану. Немци нам и данас саветују да останемо у миру, као што су нам то говорили и пре годину дана. Енглези су нас, томе насупрот, већ тада хушкали на рат, који ће донети народу уништење. Сада једино од српског народа зависи да ли ће постати фактор на Балкану и у Европи или не, или ће се ставити у службу страних интереса. Зато сматрам за потребно да вам свима гласно довикнем: Српски народе, ти једини си позван да одлучујеш о својој судбини. Српски народ треба да живи на Балкану у Европи. Пошто живи у Европи треба да доведе у сагласност своје интересе са интересима водеће европске државе Немачке. Ми се морамо прилагођавати Новој Европи — ако желимо да живимо.

Молим вас, дођите к себи. Размишљајте трезвено српском главом, јер треба само један несрећан корак да направите и Србија ће бити уништена. После многих патњи у прошлости, мора се родити нова Србија и у тој Србији нови народ, како би земља вечито живела за вашу децу и ваше жене, завршио је свој говор Милан Недић, тронутим гласом.

8000 страних морнара интерновано у Америци

Женева, 26 марта. — Према вашингтонским извештајима америчких листова, главни државни тужилац Бидл наредио је да се ухапси и интернира 8000 страних морнара, јер су напустили своје бродове. Међу њима има 3000 Норвежана, 3000 Грка, а остали су Данци, Холанђани и Енглези.

—(●)—

ИТАЛИЈА ИМА ПРЕКО 45 МИЛИОНА СТАНОВНИКА

Рим, 27 марта. — Италијански „Службени лист“ доноси следеће податке о демографском стању у Италији:

Број венчаних у фебруару ове године износио је 26.277. Број живорођених у истом месецу износио је 71.009, број умрлих у истом месецу износио је 62.965. Разлика између мртвих и рођених у истом месецу износи 8.044. Разлика између репатрираних и исељених износила је 205. На дан 28 фебруара 1942 године број становника настањених на домаћем тлу, изузев нове територије које сачињавају интегрални део Краљевине, а које су припојене у току садашњег рата, износио је 45 милиона и 384 хиљаде.

АПОЛО

Олимпијада дивљег запада

Ковбојски филм у III дела:

I. Првак у бацању ласа
II. Залутали метак
III. Ђаво на мотору

Џон Мак Бровн, Боб Бекер, Џек Холт

ОДЕОН

Само за одрасле изнад 16 год.

Не питај ко сам била

Одличан мађарски драмски филм

Каради К., Немет Р. и Шош Л.

РЕКС

Принц Боб

Сјајан весео музички филм

Силаши Л., Шимор Е., Ковач К. и Маклари З.

ПАЛАС

ПОВРАТАК

Потресна историја о мањинској судбини.
Незаборавна креација Пауле Весели

7

ЕНГЛЕСКА НУДИ ИНДИЈИ УСЛОВНУ НЕЗАВИСНОСТ

Берлин, 24 марта. (ДНБ) Британски чувар печата сер Стафорд Крипс преговарао је у четвртак два и по часа са претседником индиског националног Конгреса. Према информацијама шведских листова, у Лондону се сазнаје да је Крипс индиским вођима понудио следећи план:

Индија би условно добила своју независност. Услов за то је да се Енглеском склопи пакт о вечном пријатељству и да се обавеже да ће све до коначне победе учествовати у рату. Независност Индије била би гарантована како у централној влади тако и у покрајинским владама. По томе плану Индија не би била подељена на индиске и мухамеданске државе, већ би групе и странке суделовале у раду централне и покрајинских влада у размери својих снага и броја становништва.

ЦЕЈЛОН СТРАХУЈЕ ОД ЈАПАНСКОГ НАПАДА

Лисабон, 26 марта. — (Стефани). Становништво Цејлона у последње време у великој мери страхује од претстојећих јапанских напада. На острву је сада образована ратна влада у којој поред више министара месне владе учествују и све угледније војне личности.

Бачки пољопривредници! Сејте шећерну репу за Бачку фабрику шећера а. д. у Ујвербасу

Јапанска култура и способности Јапанаца за еманципацију иностраних културних утицаја

Јапанска душа посматра природу са дубоком усхићеношћу

Да култура појединих народа зависи од природних околности, под којима тај народ живи, најбољи је пример Јапан. За ту земљу је географски положај имао претежније дејство но ма код којег другог народа. При проучавању Јапана мора се нарочито узети у обзир околност да се овде ради о острвском царству. Тиме се даје објаснити цела историја овога подручја, а исто тако и рано политичко уједињење и развој једне централне силе код јапанског народа. У касније, феудално доба, култура главнога града Киота деловала је на целу земљу, тако да Јапан није имао да преброђује супротности двеју, трију или више разноликих култура.

УТИЦАЈ КЛИМЕ НА КУЛТУРУ ЈАПАНА

Један јапански филозоф написао је читаву књигу о временским упливима на јапанску културу, у којој тврди да је она потпуно подложна острвској култури. Клима Јапана је блага, без већих померања у темепературама, па је тиме одређен и карактер Јапанаца. Јапанци врло високо цене скромност, умереност, и умеју да се савлађују. У своме друштвеном понашању они избегавају ватрене дискусије, а такође и не политизирају. Они цене ћутање врло високо, и њихова штедња у речима огледа се и у њиховој поезији. Два особена облика јапанског песништва, тзв. „танка" и „хаику", имају строфе од свега 17 или 31 слога, но и поред лаконске форме имају богату и озбиљну садржину.

ДАР ЈАПАНАЦА ЗА ПРЕТАПАЊЕ ТУЂИХ КУЛТУРА

Јапанци имају необичан дар да иностране културне утицаје асимилују. Јапан је за последњих седамдесет година дошао у дотицај са европском културом, и показао је у свима животним односима огроман развој, тако да данас стоји скоро на истоме нивоу са оним народима од којих је културу преузео.

Још раније, веома компликовану и шарену кинеску културу јапански је дух јасније уобличио и једнобојније изразио, и у архитектури и орнаментици, и у вајарству, или сликарству, дакле у свима ликовним уметностима. Кинеска пагода је у Јапану — да се само један пример наведе — и у линијама, и у обојењу, упрошћена у спретнију а укуснију зграду.

БУДИЗАМ И ШИНТОИЗАМ

Испитујемо ли подручје јапанске душевне културе, видећемо да је будизам из Индије преко Кине дошао у Јапан. Међутим, будизам у правоме смислу није никад могао да постане својина јапанског народа, — верска наука морала се преиначити. Јапански будизам у многоме отступа од индиске и кинеске прастаре форме. Компликоване спољашности и формализам Јапан није примио. Све будистичке школе које је јапански дух прожео слободне су од сваке мистичке филозофије, и потичу првенствено из једнога интуитивног верског живота.

Исти је случај и са моралном филозофијом Конфучија, чије се књиге у Јапану много читају а да притом сама филозофија на Јапанце не оставља дејства. У мислима Конфучија има, наиме, елемената који су се целом јапанском народу учинили корисни као правила за свакидашњи живот. Национална религија пак, — шинтоизам, — остала је интуитивна вера.

ЗБИРКА КОЈА САДРЖИ ПЕСМЕ ЦАРЕВА И СЕЉАКА...

На свима културним подручјима може се спознати једноставност и прегледност јапанског карактера. — Најбољи је пример за то књижевност. Најстарија јапанска збирка песама, „Ман-уо-шу", садржи дела царева и царица, али и сиромашних сељанки, уопште производе свег народа, у којима се могу наћи врло дубоки осећаји, у што је могуће једноставнијем изражају.

У овој збирци, која садржи још много хиљада других песама, најлепше су оне у којима се изражавају лепоте природе, или тужбалице поводом смрти љубљене жене, или оне које су властита „лабудова песма" аутора. Јапанска душа посматра природу са једном дубоком усхићеношћу и беспримерном способношћу саосећања.

СНАЖАН ЗАМАХ ЈАПАНСКОЈ КЊИЖЕВНОСТИ ДАЛЕ СУ ЖЕНЕ

У тзв. „хеман-епохи" (XI век) јапанска је литература прошла кроз велик развој. Занимљиво је да су се у то доба само жене бавиле јапанском књижевношћу, док су мушкарци писали само кинески.

Жене су дале литератури Јапана снажан замах. Бирале су, као литерарни облик, понајвише дневник или есеј. И данас има у јапанској књижевности много аутобиографских романа.

Гласовито дело те епохе је један велики роман књижевнице Мурасаки Шикибу. Тон романа је озбиљан, и она изражава своје песимистичке погледе на свет, али не кроз речи, него кроз радњу и расположење целог романа. У извесном смислу, овака дела показују много сличности са модерним психолошким романима.

Велики производи јапанске уметности једноставни су и издржљиви. Јапански уметници своје мисли не износе на пазар одевене у рухо шароликих израза. Али, ко се задуби у њихова дела, пронаћи ће под том скромном формом праве драгоцености. Али притом је неопходна мирноћа, усамљеност и преданост. Саосећање душе и битности јапанске културе могло би се скоро означити као култ, који је омогућен само изабраницима.

Мере одбране од напада из ваздуха

Почев од 16 марта спроводе се прописи о строгој ваздушној одбрани. У циљу заштите становништва против непријатељских ваздушних напада градоначелник Ујвидека витез др. Нађ Миклош објавио је недавно наредбу у којој се предвиђају све потребне мере за ову одбрану. У циљу успешног организовања ове службе, наређује се попис свију кућа за становање. Сви они кућевласници у којима станују више од двадесет душа, обавезни су да саграде посебно ваздушно склониште. Они до 1 априла имају путем дописнице да саопште ујвидешкој групи Лиге за ваздушну одбрану (Андраши пут 2 приземље) следеће податке: 1. Име кућевласника, 2. број кирајција, 3. улица и број куће, 4. командир куће (командир кућне страже за ваздушну одбрану) и имена двају лица који ће га замењивати. За командира куће нека се по могућству изабере мушкарац који је био војник и Хришћанин је, а старији од 52 године. За његова два заменика треба одредити две старије и за то подесне жене. Остали кућевласници ће ваздушну одбрану организовати у групама, у овом циљу дужни су сви кућевласници у чијим кућама не станује више од двадесет лица, да поднесу своје пријаве до 15 априла на формуларима који служе у ову сврху, а који се могу добити по цени од 5 филера у званичним просторијама ујвидешке групе Лиге за ваздушну одбрану и у свима трафикама почев од 1 априла. Сви они који у одређеном року не буду одговорили овој наредби, биће по постојећим законским прописима кажњени са затвором од шест месеци и новчаном казном од 8000 пенга. У погледу организовања ваздушне одбране индустриских предузећа и јавних зграда градски начелник ће издати посебна наређења.

Велики успех *Рожахеђи Калмана и Зимоњи Марте* у Ујвидеку

Будапештанска агенција „Викторија" приредила је у среду у великој дворани Левенте дома успели концерт жеља, на коме су поред осталих познатих уметника узели учешћа и прослављени уметници Рожахеђи Калман и Зимоњи Марта. Велика дворана била је препуна публике, која је са највећим одушевљењем пратила извођење појединих тачака програма. Публику је поздравио Сентивањи Бела, глумац, који је после као рецитатор узео учешћа у програму са великим успехом. Леп успех су пожњели са својим тачкама сестра и брат Чејтеи Лили и Иштван, Колтаи Ђула, члан Немзети Синхаза, са својим рецитацијама, Матановић Молнар Каталин, која је сјајно рецитовала Молнарову песму: „Помозите" и „На старим путевима" која је пожњела буран аплауз. Исто тако пожњела је леп успех певачица Кашаи Марика, нарочито је побрала огроман аплауз Зимоњи Марта, дражесна и љупка певачица, позната и са филма, и љубимица публике. Не мање био је предмет овација популарни ветеран Рожахеђи Калман, кога је раздрагана публика у неколико махова поздрављала бурним аплаузом.

ВЕСТИ

— **Народни посланици, г. г. Богдан Дунђерски и Милан Л. Поповић, вратили су се са свог пута који су учинили ради посете нашим интернирцима** који се налазе у логорима у Шарвару, Киштарчи, Тополи, Сабадки и Наћкањижи. Г. г. народни посланици имали су прилике да разговарају са људима и обавештавали се код надлежних о стању у коме се налазе и уверили су се да је исхрана према данашњим општим условима задовољавајућа. Тако исто и здравствено и хигијенско стање не даје разлога за приговоре. Многи мушки чланови интернираних породица пуштени су на пољопривредне радове уз пуну слободу. Смештен је и велик број мале деце по приватним кућама. Из логора у Сабадки пуштени су кућама домаћини из Обечеа. Г. г. народни посланици отпутоваће идуће недеље у Сегед да обиђу тамошњи државни затвор.

— **Народни посланик г. Милан Л. Поповић у Жабљу.** Народни посланик г. Милан Л. Поповић путује данас за Жабљу где ће посетити среског начелника г. Вуковарца.

— **Велики жупан г. д-р Лео Деак отпутовао је у уторак у Будапешту.** У Престоници велики жупан Сабадке бавиће се поводом послова своје жупаније, па ће се крајем недеље вратити у Сабадку.

— **Јуче поподне у кући уд. Саве Обрадова у Кемењ Жигмонд ул. бр. 5 избио је пожар.** Пожар је избио у споредној згради, па се пренео на вешерницу и на амбар, у коме је било око пола вагона кукуруза, затим већа количина брашна, разне пољопривредне справе и други материјал. О пожару је одмах обавештена ватрогасна чета која је изашла на лице места и одмах почела са гашењем пожара. Међутим, како је пожар захватио лако запаљиве ствари, то су ватрогасци успели да спасу главну зграду, али је кукуруз и брашно изгорело. Штета се цени на 3.800 пенга. Кукуруз није био осигуран, а исто тако ни изгореле зграде.

— **Годишњи помен своме незаборављеном јединицу** сину Станку М. Илијину, бановинском чиновнику, даваћемо у суботу, 28 марта, у 11 часова пре подне на Успенском гробљу. Милан и Милева Илијин.

— **И у зомборским школама подељена је помоћ Министарства просвете и вера.** У Мушкој грађанској школи раздељено је 5.760 пенга новчане помоћи.

— **Ференцов Канал код Куле се излио и причинио већу штету.** Код Куле и подземне воде причињавају доста штете. Многобројне куће су се срушиле услед чадоласка подземних вода. И код Ђера је веома много надошла река Раба. Међутим, није причињена већа штета нити прети нека велика опасност.

НАДГРОБНИ СПОМЕНИЦИ
ОД ЦРНОГ ШВЕДСКОГ И ЈАБЛАНИЧКОГ
ГРАНИТА И КАРАРСКОГ МРАМОРА
НАЈЈЕФТИНИЈЕ ПО ПОРУЦБИ ИЛИ СА
СТОВАРИШТА
уд. БОРЂА НАЈПАУЕРА и СИН.
ИНДУСТРИЈА КАМЕНА.
УЈВИДЕК, ЕРЖЕБЕТ ТРГ 2. Код главне поште

— **Кривични суд у Будапешти осудио је Брамнер Пала,** трговца текстилном робом због повишења цена на годину и по дана затвора. Курија је, међутим, поништила ову пресуду и одредила нов претрес по истој ствари, па је Брамнер, који се бранио да није повишавао цене, осуђен на три и по године затвора, 20.000 пенга новчане казне, губитак права вођења радње.

— **У Бугарској су ухваћена два совјетска падобранца** која су се још прошле јесени спустила на бугарску територију. Падобранци су се скривали у једном бугарском селу и када су их жандарми пронашли, одупрли су се оружјем. Двојица су ухваћена, док је једном успело да побегне.

— **150 пореских чиновника биће запослено у Сабадки, Ујвидеку и Зомбору.** Заинтересовани треба да поднесу своје молбе шефовима одељења пореза за пословни промет у дотичним градовима.

— **Благовремена набавка кајишева за вршаће машине.** У интересу несметаног обављања вршидбе, Министар за снабдевање позива власнике вршалица да се већ сада побрину за довођење у ред својих стројева, набавци потребних нових делова и поправци односно набавци нових кајишева за вршалице. Ове кајишеве ваља требовати, на посебном за то формулару, од Одбора за газдовање материјалом кожне индустрије (Будапешт, IV, Тир Иштвана ул. 4). При тражњи баља да, сем месне власти, потврди и среско начелство. Код нове вршалице, означити, и оверити, потребу новог кајиша.

— **Штете од мраза у воћњацима Алфелда.** По виноградима и воћњацима Алфелда отпочети су одмах после нестанка снега пролетњи радови. Према извештају баштованског надзорништва, код бресака се опажају знатне штете од мраза, док је код трешања штета мала. Исто ће на много места и подводно земљиште нашкодити воћном дрвећу.

— **285 милиона кила корисних отпадака** разне врсте, из домаћинства, сакупила су, за време од годину дана, немачка школска деца. Ова огромна количина отпадака, која се састоји из новинске и друге хартије, костију, ситне гвожђарије, разних крпица и др., испунила би теретни воз дугачак 315 километара.

— **Пок. Мари Вучковић рођ. Симоновић** даваће породица годишњи помен у недељу 29 о. м. у 11.30 часова у капели Успенског гробља. 441

— **Хиљаду женских кондуктера** биће ускоро запослено на будапештанским уличним трамвајима. Прошле године било је у овој служби свега 30 жена, који је број међутим порастао на 300. Сада је управа електричног трамваја примила у ову службу нових 700 женских лица, тако да укупан број њихов износи равно хиљаду.

— **Извештавају се општински и банковински пензионери из Ујвидека,** да ће пензију од 1 априла 1942 год. примати чековном упутницом непосредно од Централног пензионог Уреда из Будапеште (Központi Illetmányi Hivatal) **Пензијски фонд.**

— **Попис јеврејских имања у Сабадки** извршиће се најкасније до 27 марта. Сваки Јеврејин треба да пријави свој посед у соби бр. 99, на II спрату градске куће.

ПРИВРЕДА

Пољопривреда Украјине

НА СВАКОГ СТАНОВНИКА УКРАЈИНЕ ДОЛАЗИ ПРЕКО 1 ХЕКТАР ОБРАЂЕНЕ ЗЕМЉЕ, А ЦЕЛА ПОЉОПРИВРЕДНА ПОВРШИНА ВЕЛИКА ЈЕ КАО 60 БАЧКИ

Поред минералних богатстава и развијене тешке индустрије, пољопривреда у Украјини још увек претставља стварну привредну основу земље. Око 20 милиона људи, што износи 69% укупног становништва Украјине, бави се пољопривредом.

Клима Украјине, са својим оштрим зимама, континенталнија је од средњоевропске. Период мразева траје 3—3 и по месеца. Позни, мајски мразеви нису јако штетни за пољопривреду. Кише долазе обично у повољно време, а са сушом и рђавом годином може се рачунати сваке пете године.

Карактеристично је за Украјину плодна земља црница. Пољопривредно обрадива површина износила је у 1938 години скоро 35 милиона хектара, — што је отприлике шездесет пута толико као цела Бачка. Она, међутим, није сва искоришћена. Око 75% долази од тога на житарице, а 90% на индустриске културе. Од зрнасте хране, озима пшеница успева нарочито на југу у зони црнице, кукуруз претежно на југозападу. Раж и зоб сеју се поглавито на северу и западу.

Засејавање хлебних житарица последњих је година повишено на 10 и по милиона хектара, понајвише озиме пшенице. Култура сточне хране знатно је ограничена. Велику будућност има засејавање пиринча, које је 1940 године већ запремало 1800 хектара, пошто је пошло за руком оплемењивање сорти подесних за северну украјниску климу. Садња шећерне репе заузимала је 1940 године још увек 70% површине засађене репом у Совјетској унији. Садња кромпира је сразмерно незнатна, али показује сталан успон.

Од уљарица, сунцокрет има у Украјини највећи значај. Године 1935, жетва је дала 780.000 м. центи сунцокретова семена. Даље се култивише соја и уљана репица. Површине на којима се гаје предиве биљке конопља, лан и памук проширују се.

Културе каучук биљке „кок сагис", која се јако пропагира, обухватају већ, у Украјини у Белој Русији заједно, 130.000 хектара. Луцерка продире исто. Садња поврћа износи 40% површине засејане поврћем у целој Совјетској Унији.

Богатство Украјине расветљава још и податак да на 100 људи долази 117 хектара пољопривредне површине. Просечни хектарски приноси последњих предратних година износили су: озиме пшенице 15,2 мтц, јаре пшенице 9,5 мтц, озиме ражи 13,2 мтц, јечма 14 мтц, зоби 13 мтц, кукуруза 20,5 мтц, сунцокрета 14,5 мтц, кромпира 108 мтц, шећерне репе 179,9 мтц.

Земља се далекосежно обрађује машинама. Године 1938, од 27659 колхоза је 97 и по процената послужавано од 1016 машинских тракторских станица. Године 1940, парк пољопривредних машина износио је 90.000 трактора, 46.000 теретних моторних кола и 30.000 косачица-вршалица.

Број стоке износио је, по статистици из 1938 године: коња 2,9 милиона (од ових 1,8 мил. радних), говеда 7.7 милиона (крава млекуља 3,4 мил.), свиња 7.7 мил., оваца 2,8 мил., коза 435 хиљада. Пре светског рата, Украјина је била у овцама најбогатија земља Европе, а у живини најбогатија у Источној Европи. (Нојес Бауернтум").

— **Изречена је пресуда поводом експлозије у радњи са дечјим играчкама** у Вечеи ул. у Будапешти, која се десила прошле године, 17 априла. Том приликом три човека су изгубила животе а више њих је рањено. Суд је међу оптуженима осудио на по једну годину затвора Кенигсберг Шандора, Беренд Вилмоша и Кенигсберг Арнолда, а Комлош Ђуланс и Хајдлер Иштвана ослободио. Пресуда није правоснажна.

ЖЕНСКЕ БЛУЗЕ У СВИМ БОЈАМА од доброг материјала, веома јевтино код „ЛИДО", Ујвидек, Јокаи Мор улица бр. 31. 355

— **Холандско-индиски кројачи једва стижу да изврше поручбине шијући јапанске заставе.** По улицама холандско-индиских градова сада се могу видети само јапанске заставе. Јапанске власти забраниле су ношење сувише кратких сукања урођеничким женама.

— **Политичко предавање.** Народни посланик г. проф. Јосип Богнер одржао је у Сабадки прекјуче предавање о актуелним политичким питањима.

— **Кад непажљиви родитељи оставе децу саму код куће.** У Пештсентимреу десила се тежа несрећа у Бајањи улици број 47, где су родитељи оставили малог Ласло Крејса самог код куће. Мали Крејс, који има три године, почео је да претура по фиоци стола где је пронашао неке папуле, од којих је појео 16 комада. Када су дошли родитељи, нашли су дете онесвешћено. У стању опасном по живот дете је пренето у болницу, где му је указана прва помоћ. — Слична несрећа догодила се и малом шестогодишњем сину Ваје Андреа, у Векерле ул. бр. 6. Мали дечак када је остао сам код куће попио је три деци рума. Због тешког случаја тровања алкохолом пренет је у болницу где му је указана помоћ.

— **Дан цигарета у Сабадки** одржаће се на Цветну недељу, 29 марта и том приликом ће се сакупљати цигарете за војску на фронтовима.

— **Министарство просвете и вера одредило је веће новчане своте за помоћ ученицима гимназија у Сабадки.** Сем гимназија, помоћ су добиле и све остале школе у Сабадки. Највећу помоћ добила је Мушка гимназија у износу од 49.340 пенга. Ученице Женске гимназије добиле су 7.510 пенга, а ученици Трговачке средње школе добили су 6.770 пенга новчане помоћи.

— **Градско позориште у Сабадки** приказаће у петак, 27 марта, премијеру одличне мађарске хумореске „Овакви су људи". У комаду наступа и директор позоришта г. Геза Кесеги.

— **У пажњу двовласницима који имају имања у Хрватској.** М. кр. полициска капетанија у Ујвидеку, позива све двовласнике који желе да наваде путне исправе за Хрватску, како за себе, тако и за своје раднике, да 27 марта дођу у полицију — I спрат соба број 3, заједно са грунтовним изводом свога имања. 438

— **Уред за посредовање рада пољопривредним радницима** отворен је при Градском поглаварству у Сабадки (Градска кућа II спрат 89). Градско поглаварство позива све економе, уколико требају годишње слуге итд., да их упосле преко овог уреда.

— **У уторак на ноћ у Бугарској је поново почео да пада снег.** Том приликом примећен је чудан феномен, јер је на појединим местима падао снег наранџасте боје. Метеоролошки завод у Софији објаснио је ову чудну боју снега тиме што је он помешан песком који су ветрови донели са југа, из Северне Америке, где сада такође владају јаке пешчане олује.

— **Турска без кинина.** У Турској има много маларичних подручја, те је кинин, као специфичан лек против маларије, неопходна потреба. Државне залихе кинина су, међутим, недавно исцрпене, и влади досад још није успело да прибави нове количине ове лекарије. Министарство здравља је стога одлучило да синтетичним лекаријама против маларије покуша накнадити кинин, те је у ту сврху у првом реду с Немачком започело преговоре за увоз синтетичне кининске лекарије.

— **Швајцарска влада купила је од Финске један трговачки брод од 3000 тона.** Овај брод биће прикључен малобројној швајцарској трговачкој флоти.

— **На Елис Ајланду ухапшено је 20 морнара** са једног индиског брода који су одбили да плове, бранећи се да неће да стављају свој живот на коцку због опасности путовања Тихим Океаном.

У Сједињеним државама извршиће се 27 априла попис грађана од 45 до 64 године. Рачуна се да ће њихов број изнети 11 милиона. По америчком закону, људи од 45 до 64 године, исто као и младићи од 18 до 20 година, нису обавезни за војну службу, али су дужни да врше извесне радове који су од важности за рат.

У Италији, на течајевима за учење немачког језика учествује досад 20.426 особа, — троструко више него у 1939—40 школској години. Учење језика допуњавају уметничко-културне приредбе, као и немачки радио-извештаји и културни филмови.

ЈЕЗИВИ ЗЛОЧИН ЈЕДНОГ МОРМОНА

Један младић из Рокфорта (Савезна држава Илиноис), по имену Брокелхустер, хтео је да се ожени са лепом осамнаестогодишњом Беренисом. Али пошто заљубљени младић није имао новаца за женидбу, он се решио да на оригиналан начин реши проблем новца и по сваку цену придобије Беренису.

Брокелхустер припада мормонској секти, која, као што је познато, одобрава многоженство мушкараца. Једног дана младић је украо туђи аутомобил и почео да врши своје подвиге. Али пошто путем није пашао згодне жртве, Брокелхустер је продао украдени аутомобил, купио два револвера и извршио 27 разбојничких напада, да би дошао до новца потребног за оснивање породичног огњишта.

Имао је и неколико жртава међу нападнутим лицима. Он је хладнокрвно вршио свој језиви занат и код неких жртава имао толико времена, да перорезом извуче смртоносне револверске метке, да би их показао својој вереници. А она се слатко и задовољно смејала кад је те метке видела...

Три недеље су њујоршки детективи трагали за овим опасним злочинцем и најзад су га ухапсили. Он се није противио.

— Признајем да сам убијао људе за љубав новца, — причао је у полицији Брокелхустер, — али све сам чинио због моје миле Беренисе, која се одлично забављала мојим злочинима..

Береница је признала да је ишла са својим вереником кад је нападао и убијао своје жртве. Она је уживала у борби, и поносила се што јој се такав мушкарац као Брокелхустер удвара и жени је за жену...

— Знам, да ћу завршити на електричној столици, — каже Брокелхустер у својој ћелији, — али знам и то да сам до краја остао кавалер према мојој вереници...

*

● **Словачка против Цигана.** Орган немачке народне групе „Дојче штимен", у свом последњем броју, расправља проблем Цигана у Словачкој и означава толерантно држање власти према Циганима као лажну хуманост. Наводећи штете које трајно доноси мука са Циганима словачком народу, лист захтева да се сви Цигани из општина уклоне и концентришу у радничке логоре. Даље лист узима став против уздизања Цигана путем филма и позорнице, као и против цигањске музике. „Ми одбијамо — каже се у чланку завршно — да тај асоцијални елеменат поседује грађанска права која може да има, и сме да има, само један користан члан друштва.

● **Јављају из Берлина** да немачка Академија наука спрема „Балкански лексикон", који ће редиговати немачки научници. Лексикон ће у танчине садржавати све податке о балканским земљама, како са историског, тако и са културног и привредног гледишта.

● **Највише људи живи у Азији:** 1134 милиона (према приближним статистикама), по томе долази Европа са 520 милиона, Америка са 260 милиона, Африка 144 и Аустралија са 10 милиона. Према овој статистици на земљи би имало свега око 2.068,000.000 људи.

Да ли знате...

да је 26 марта изишла из штампе веома интересантна свеска под насловом

„Криминал у речи и слици

која ће за љубитеља криминалистичке лектире значити праву сензацију. Ова обилно илустрована свеска садржи неколико одличних и скроз интересантних криминалних фељтона и актуелних репортажа, као и остали занимљив и разноврстан материјал који спада у ову врсту штива.

Појединa свеска кошта свега 30 филера и може се добити у свима трафикама и код уличних продаваца.

Од ратног слона до великог тенка

Некада су слонови били у борби масовно употребљени, а данас су добили достојну замену — тенк

Као претечу тенка можемо означити сва она борбена средства, која се одликују релативном неосетљивошћу на дејство непријатељског оружја и покретношћу. Та два својства у суштини особине модерних оклопних кола, која несумњиво играју веома важну улогу у данашњем рату.

Према томе, можемо и индијског ратног слона означити као претечу борбених кола. Војсковође Александра Великог доведоше га из Индије у Европу. Краљ Пир их је са неуспехом употребио код Хеаклеа, као и војсковођа Квинтиц код Тунеса. Тако су дошли слонови у Картагу. Ханибал их је онда превео преко Алпа и помоћу њих одлучио успех на Требији. Код Канеа је имао још само једнога слона. Када је ступио на афричко тло и кад се радило о судбини Картагине, имао је највећи број слонова у историји — осамдесет комада. Но, Сципио Африканус је већ био пронашао противсредство: инструменте који су правили ужасну грају. Животиње су се, заиста, уплашиле те у дивљем бекству побегле кроз слободне улице, а неке насрнуше на редове властите коњице. Римска коњица је искористила неред који је наступио, натерала је непријатеља у бекство и тако одлучила битку и судбину Картагине. Од тога доба су слонови ишчезли из ратних операција. Сада су их опет почели употребљавати Јапанци, као превозно средство кроз беспуће џунгле. Недавно су их употребили и Енглези, како је „Нова пошта" јавила, за превоз становништва које се евакуише из Средње и Северне Бурме у Индију и то у до сада нечувеном броју од 1000 слонова.

Веома је дуг пут од ратнога слона старога века до савремених тенкова. Истина, људи су увек покушавали да конструишу тешка оклопна кола, али им је недостајала покретна снага. Тек је пара могла покренути такве тежине. Прво су се појавили оклопљени ратни бродови, а после њих оклопно возови. Експлозивни мотор је, међутом, омогућио оклопне аутомобиле. А применом такозване „гусенице" при кретању, тенкови су могли бити масовно употребљени у борби.

*

„ЕЛЕКТРОНСКЕ ЛАВИНЕ" ЗА ИСПИТИВАЊЕ ФАБРИКАТА

Модерне творнице искоришћују материјал, при прерађивању, до крајњих граница. Да би се ипак зајемчила потребна сигурност, готови се фабрикати, у много случајева, брижљиво испитују: зраче се пр. радиоактивним или Рентгеновим зрацима, да би се тим начином открили неједнакости, задеротине, пукотине и слични недостатци. Досадашњи поступци утрошили су много филмског материјала и захтевали често много времена за осветљавање. Сада је, међутим, овде замењен фотографски филм једним веома осетљивим физикалним инструментом. То је једна мала цев, која стоји под високим напоном, а у којој се при сваком Рентгеновом зраку производи нарочита струја, „електронска лавина", која ставља у функцију галванометар. Помоћу те цеви, могу се, нпр. код металних плоча танких свега тотинити део милиметра, установити разлике до десетхиљадитих делова милиметра, а исто тако се могу најдебљи челични зидови, од 250 милиметара дебљине, испитати за један делић секунде. При старом фотографском поступку потребно би било, за то исто испитивање, више од три недеље дана.

Купите још данас најновије издање професионалних новинара

Јуче и данас

Из техничких разлога издање сарадника „Нове поште"

Јуче и Данас

упућено је тек данас у продајицију и може се добити код свих продаваца новина.

Број 60

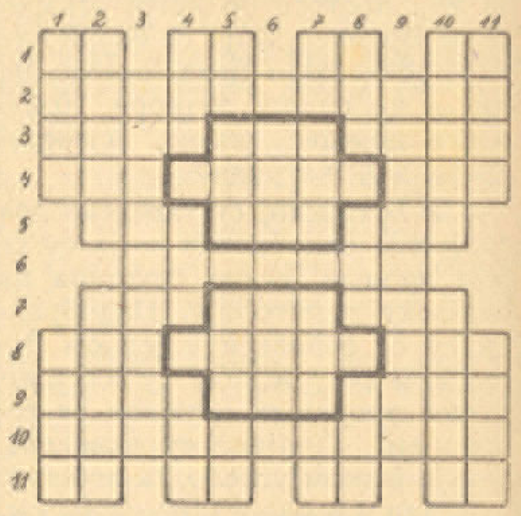

Водоравно: 1. коњска опрема — египатски бог сунца — иницијали нашег писца — долина; 2. зимско јело; 3. једна воћка — река у Русији — буљина; 4. речна матица — један занатлија — мера за земљу (у Босни); 5. није јава — јужно воће — полуострвце (у падежу, обрнуто); 6. врста богомоље (у падежу); 7. преимућство — бојни поклич — врста рибе; 8. немачко презиме — претседник једне републике — звук (обрнуто); 9. женско име — показна заменица — грчко слово; 10. једна међународна установа (са „да" на крају); 11. тамо (мађарски) — притока Дунава — тако (немачки) — иницијали нашег књижевника.

Усправно: 1. мера за течност — пиј мало (неправилно, обрнуто) 2. воњ — ашиковање; 3. турски дипломата; 4. господин (немачки, обрнуто); — сугласник — јужно воће — свеза — атмосферска појава (са „к" испред, обрнуто); 5. Капоново име — дан (руски) — сугласник — један румунски) — иницијали нашег проналазача; 6. самогласник — мера за тежину — самогласник — зачин — сугласник; 7. два сугласника — супротно од позан (обрнуто) — сугласник — женско име (у падежу — воља; 8. без репа — самогласник — позната дрогерија (обрнуто) — свеза — крај дубине; 9. повчаник (у падежу); 10. зид — пази; 11. магарац (црквенословенски) — жива залога.

РЕШЕЊЕ УКРШТЕНИХ РЕЧИ

Број 59

Водоравно: 1. С(теван) С(ремац) — уд; 2. доји — роји; 3. оре — сој; 4. ранч — ешти; 5. карт'о; 6. сјактео; 7. јетке; 8. леба — аван; 9. ров — ени; 10. обио — лако; 11. ћа — ри.

Усправно: 1. ора — о — боб; 2. дор — аро; 3. Сјенкијевић; 4. си(н) —летач — ао; 5. р, к, т; 6. ур — Итака — ор; 7. Достојевски; 8. још — с — Ана; 9. ије — Ниљ.

ШЕКСПИРОВА КРЧМА

Енглеско - америчко Шекспирово друштво, чија трупа сада гостује у Америци, одлучило је да крчму, у коју је у своје време залазио славни енглески драматичар Вилијем Шекспир, поново сагради на истом месту у Лондону, где се раније налазила. И други чувени енглески песници, сликари и књижевници залазили су у оно доба у ту крчму, која је у старом Лондону важила као „Шекспирова кавана". Пре неколико година стара кућа, у којој се налазила та крчма, нагорела је. Друштво је набавило 250.000 фунти стерлинга да подигне Шекспирову крчму у истом облику каква је раније била.

ПРИЧА „НОВЕ ПОШТЕ“

КЛАРИСИН РОМАН

Робер Дједоне

Имé јој је било Клариса, али су је звали Клакла. И у четрдесетој години, кад је већ постала уседелица, тепали су јој тако. То је било све што јој је остајало од младости, сад кад је отежала и кад су јој се косе почеле да беле око слепоочница.

Напредовала је у своме послу. Три сопственице промениле су се у трговини где је радила, али је Клакла остала на своме месту. Говорила је смејући се:

— Предузеће, то сам, такорећи, ја. Једна за другом сопственице су јој давале за право.

— Жена, као Клакла у радионици, то вам је благостање.

Била је весела као да никад у животу није осетила потребу да има мужа. Кад би се нашалили са њом, она је одговарала:

— Имам оца. А уверавам вас да двојицу не бих могла задовољити.

Мајка јој је била умрла и она је остала са старим оцем, бившим жандармериским наредником, који је живео од мале пензије и о коме се она бринула као о детету.

Тек кад је он умро осетила је страховиту самоћу.

Нестало је било оне веселости, која је увек обасјавала њено лице. Нису могли веровати да је смрт старог и зловољног човека могла тако да ожалости Кларису. Ни она сама то није могла схватити. Дуго је увече размишљала шта јој недостаје и осетила је да није створена да живи сама. Да се уда? Да нађе љубавника?

— Прекасно је за моје године, — одговарала је сама себи.

Око очију већ су јој се купиле боре, а и по образима појављивали су се први знаци старости.

— Ти лепо зарађујеш за живот, — говорила је сама себи. — Моћи ћеш да нађеш човека који ће поделити живот са тобом.

Газдарица јој је рекла:

— Клакла, познајем једнога удовца који би био баш за вас.

Она се мало усилила да се насмеје и одговорила:

— Удовца, којешта!

Гледајући девојчице у радионици, које су љубавници дочекивали увече пред вратима, њој је долазило да излуди. Из далека је понеки пут ишла за њима и кад би их видела у мрачним улицама како се грле, долазило јој је да бризне у плач при помисли да је упропастила своју младост.

Цела зима протекла је тужно за њу и она се унапред бојала пролећа. У то време баш уселила се у исту кућу где је и она становала и једна мајка са врло малим приходима, са сином од деветнаест година, слабачким младићем, коме су лекари били препоручили најпотпунији одмор јер му је претила туберкулоза.

Клакла се упознала са мајком и без задњих мисли учинила јој неке мале услуге. Тако ју је сусетка позвала да дође к њој увече да јој прави друштво. Радиле су заједно. А затим и Пол Улен, који је био мало срамежљив, почео је да се припитомљава. Уместо да оде да легне одмах после вечере, долазио је и он по неки пут на кратак разговор, а затим се задржавао и дуже крај мајке и сусетке, играјући се домина са Кларисом.

Кад су у мају вечери постале топлије, Клакла је предложила Полу да пође са њом у позориште или у биоскоп. Рекла му је да не мора бринути о улазницама, јер их она добија колико хоће.

Мама је остајала код куће и сувише срећна што јој син може мало да се забави. Али, кад је дошло лето, уместо да води младића у биоскоп, Клариса је ишла са њим у Булоњску шуму. Пријатне изазивачке вечери и грозничавост младићева учинила је остало.

Нешто касније одлучила је Клакла да пође петнаест дана на летовање са Полом и надала се да ће то бити петнаест најлепших дана у њеном животу. Испричала је госпођи Улен како иде својој рођаци у Бретању, која би врло радо примила Пола ако би јој се плаћало шест франака дневно, колико за храну.

Драгану је рекла смешећи се:

— То ће бити твој џепарац, мили мој, у хотелу ћу све ја платити.

Писала је хотелу, набавила је железничке карте и стигли су тамо очарани. Али, после кратког времена Пол је почео да пљује крв и другог дана лекар је изјавио да не одговара ни за што. Било је потребно обазриво обавестити мајку. Лекар је рекао Кларисе строгим гласом:

— У вашим годинама то није озбиљно.

Госпођа Улен је стигла на време да јој син издахне на њеним рукама.

У почетку је била и сувише заузета другим мислима, да би се зачудила лажи коју није разумевала. Али, кад је пред Кларисиним очајањем, пред двосмисленим речима лекаревим и разговорима хотелијера и гостију, разумела да је модискиња била љубавница њеног сина, њено се очајање претворило у осветољубиви јед.

Чули су је како поред мртвога сина гони Кларису:

— Гадни сте, одлазите, ви сте га убили, одлазите или ћу вас убити.

Људи су одвукли несрећницу која из очајања није знала шта да одговори.

— Та убијте ме, убијте ме, тако ћу бар брже свршити.

Није се убила. Вратила се на посао, али је почела чудно да се понаша и као да буни. Сваком приликом пренула би у смех:

— Љубав, љубав, знам шта је то. Волела сам смртно, али нисам ја умрла.

А по неки пут би и зајецала.

Претплаћујте се на „Нову пошту“

ВРЛО ЈЕДНОСТАВНО

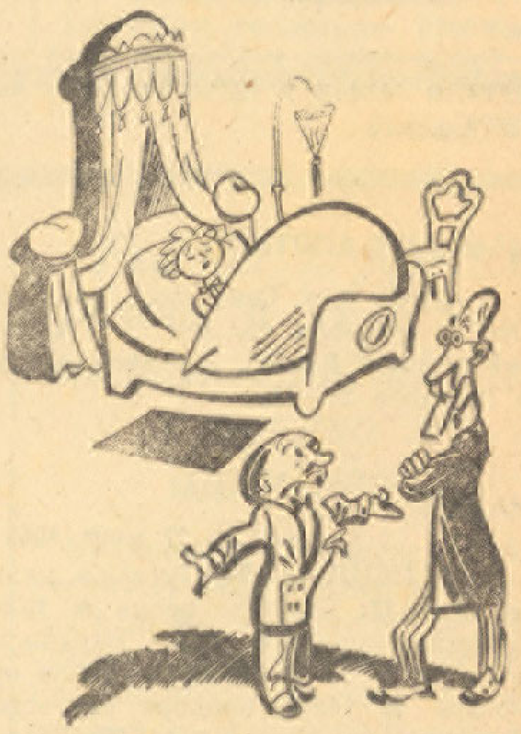

— Господине докторе, незнам како да вам захвалим што сте спасли живот мојој жени.

— Па, знате, има више начина: готовим новцем, чеком или поштанском упутницом.

*

КАВГАЏИЈА

— Једном сам пешачио педесет километара да излупам једног типа.

— А како си се вратио?

— Колима за спасавање.

*

НЕВЕРОВАТНО

— Чудна ми створења људи.

— Како?

— Па тако. Можеш, например, да им кажеш, да на небу има сто хиљада звезда и они ће поверовати. Али обеси на врата цедуљу „свеже мазано“, сваки ће хтети да се увери да ли је то истина.

Шпијунска борба између две крајности: Истока и Запада

Пише В. Спасић (53)

— Сваку реч овога генијалног агента потписујем! — одушевљавао се лорд Сејдон. — Изгледа, да је ваш човек искусан, стари лисац.

— Не заборавите, човек Секрет Сервиса, лорде. Али да наставимо: „Пуковник Веб сасвим је правилно наредио, да се гарнизон ове тврђаве знатно повећа. Капетан Херимен упутио је наредника Стентона са педесет ратника у тврђаву. О овој његовој одлуци обавестио је Абдалаха један од просјака факира, који се радо баве оваквим ситним шпијунским пословима. Факир се постарао да се наредniку Стентону у Малакандском теснацу приреди непријатан дочек. Тридесетипет авганистанских стрелаца подмукло су опколили Стентонову чету. Они су иза стена, на пропланцима планине, могли комотно да се сакрију, и из сигурног склоништа да пуцају на наше људе. На срећу, наредник Мек Елин стигао им је благовремено у помоћ, и на тај начин они, који су опкољавали, опкољени су. Лисица је ухваћена у сопственој клопци. Ток овог прилично интересантног догађаја испричали су пуковник Веб и капетан Херимен вероватно са много више стручног знања, него ја. Мртва тела тридесетпеторице Авганистанаца бачена су, по мом налогу, у „Ђавољу пећину“, а међу нашим урођеницима ја сам лансирао вест, да је нападаче прогутала земља, још пре него што су могли да се упусте у борбу.

НЕПРИЈАТАН ГОНИТЕЉ ПРОСЈАКА ФАКИРА

— То је колосална идеја! Тај човек који одлично познаје ову сујеверну дружину.

— И он је стварао сасвим логичне и правилне закључке, лорде. Ево, чујте: „... отада њихов покрет слаби. Утицај факира Абдалаха стално опада. Сматрам као вероватно, да ће он своје поље акције ускоро пренети на друго место... Наравно, ако му се за то буде пружила прилика. Морам да приметим да је његов потхват могао да успе само због тога, што је Миљенов био касно обавештен о нашем доласку. Просјаци факири, који су у овом случају вршили поверљиву курирску службу, имали су једног скроз непријатног гонитеља...“

— Допустите ми да његово име прећутим.

— Молим лепо, — одвратио је лорд незадовољно.

— Жалим, лорде, али он се налази у тајној служби. Дакле: „... оно лице, које је доносило вести Абдалаху, играло је сасвим сумњиву улогу. За сада нисам успео да утврдим његово прево име и идентитет. Моментано имам против њега само посредне доказе. Више сумње него доказе. У свом наредном извештају опширније ћу се позабавити овом занимљивом и тајанственом личношћу...“

— Ту је завршетак.

— Ако добро претпостављам, ту може бити говора, евентуално, о неком издајнику, — приметио је лорд.

— Није искључено.

ИНТЕРЕСАНТАН ДИЈАЛОГ ИЗМЕЂУ ДОМАЋИЦЕ И ГОСТА

— Спремате ли се некуда, Џонсоне?

— Изјахаћу мало, госпођо, са својим посилним.

— Тако? Зар ћете повести и Мониа са собом? — упитала је Рут, и њено лице се одједном разведрило.

— Повешћу га са собом, али, — ту је Џонсон мало прекинуо, — и дотле вам најтоплије препоручујем, госпођо, да се чувате просјака факира. Они могу човеку да нанесу зла, каква се и не слуте унапред, — рекао је, наглашавајући сваку реч.

— Мислите. Ја сам већ сасвим навикла на њих, — насмејала се Рут усиљено.

— А где је господин капетан?

— Налази се на вежби. А какав сте ми ви, опет, војник, кад се никада не налазите у служби?

(Наставиће се)

данас

Петак, 27 марта 1942 године.
Преп. Венедикт. — Св. Теогност митр.

Сунце излази у 5 часова и 49 минута, а залази у 18 часова и 23 минута.

*

ДЕЖУРНЕ АПОТЕКЕ:

Аларгић м-р Светозар, Деак трг број 5 (телефон 25—81).

Илин м-р Душан, Ержебет трг бр. 4 (телефон 24—45).

*

РАДИО

За 27 март 1942

БУДАПЕШТА. 7.00: Јутарња музика ● **10.15:** Војничке песме ● **10.50:** Хорски концерт ● **11.20:** Виолински концерт ● **12.10:** Концерт војног оркестра ● **14.00:** Концерт салонског оркестра из Каше ● **15.20:** Песме Кулуца ● **17.50:** Концерт на виолини челу ● **17.50:** Концерт Штрајх квартета из Каше ● **17.30:** Виолински концерт ● **20.15:** Војнички концерт ● **20.45:** Војна музика ● **22.10:** Циганска музика ● **23.25:** Музика за игру.

*

ОДЛАЗАК И ДОЛАЗАК ВОЗОВА

За Будапешту: 4.38 (од Сабадке брзи), 17.53 и 20.30.

За Сабадку: 4.38.

За Зомбор: 4.06, 10.54, 13.50 (Сеплигет—Паланка), 17.26.

За Тител: 6.15, 14.02 и 20.20.

За Зенту—Сегед: 5.30, 13.35 (само до Обечеја), 16.40.

Из Будапеште: 11.11, 17.15 (до Сабадке брзи) и 23.14.

Из Сабадке: 20.48 (особни, стиже у Ујвидек у 23.35).

Из Зомбора: 7.32, 9.15 (само из Паланке—Сеплигета), 12.54, 20.16.

Из Титела: 5.29, 15.30, 19.40.

Из Сегеда—Зенте: 7.05 (само од Обечеја), 10.35, 20.08.

*

МЕЂУНАРОДНИ ИЗВЕШТАЈ О ВОДОСТАЈУ

Дунав: Комаромб 555 (+1), Будапешта 527 (+16), Пакш 438 (+18), Баја 548 (+17), Мохач 560 (+13), Бездан 677 (+11), Гомбош 614 (+5), Ујвидек 591 (—5).

Драва: Барч 1 (—22).

Тиса: Вашарошнамењ 44 (+), Токај 278 (—), Тисафиред 378 (—38), Чонград 620 (—11), Сегед 666 (—10), Тител 678 (—).

(●)

УЈВИДЕШКИ КОК У ДЕБРЕЦИНУ

У суботу и недељу гостује у Дебрецину ујвидешки КОК и то на великом земаљском такмичењу у столном тенису. КОК је примио позив да учествује на такмичењу после успелог пласмана његових играча на прошлим утакмицама у Будапешти, где су се нарочито истакли Јосип Клир, Шандор Варга и Арпад Такачи. Под вођством претседника секције г. Ђуле Киша на пут полазе следећи играчи: Клир Јосип, Варга Шандор, браћа Такачи, Хосподарски Фрања и Ирена Кунст.

ПОСЛЕДЊИ МИНУТ

Мајски одлучно тражи од Савезника стварање другог фронта

Берлин, 26 марта. — (ДНБ). Са надлежне немачке стране се саопштава: Приликом недавне изјаве совјетског амбасадора у Лондону Мајског, немачки политички кругови заузимају исто оно гледиште, које су заузели и поводом раније изјаве руског амбасадора Литвинова у Вашингтону. Исто тако као и Литвинов — каже се у немачким политичким круговима — и Мајски је овога пута очитао лекцију својим енглеским и америчким савезницима. Он им је на јасан начин објаснио, да данас време уопште не ради за ствар противника Тројног пакта и он је одлучно тражио стварање другог фронта у Европи. На крају свога говора, Мајски је подвукао, да Совјетска Русија сама никако не може извојевати победу.

●■●

Демантују се вести о општој мобилизацији Шведске

Стокхолм, 26 марта. — (НШТ) У иностранству су ових дана проширивале вести да су предузете све мере за општу мобилизацију у Шведској. У добро обавештеним круговима се ова вест одлучно демантује, а у исто време и шведски министар иностраних послова је изјавио да је та вест измишљена.

●■●

ПРВИ КОРАК ЈАПАНАЦА ЗА ПРЕВЛАСТ У ИНДИСКОМ ОКЕАНУ

Токио, 26 марта. (ДНБ) У јапанским војним круговима се наглашава — како јавља агенција Домеј, — да заузеће Порт Лера од стране јапанских трупа значи први корак ка јапанској превласти на Индиском океану. Досада су Андаманска острва била још једина препрека у Бенгалском заливу између Цејлона и Малаје, с једне и Индије, са друге стране са гледишта јапанских напада на овом делу Источног фронта.

ЈАПАНЦИ ТОРПЕДОВАЛИ АМЕРИЧКИ НОСАЧ АВИОНА

Рим, 26 марта. — (Б. Е.). Према извештају „Пополо ди Рома" из Сајгона, једна јапанска подморница је у близини Нових Хебрида и Нове Каледоније торпедовала један амерички носач авиона од 30.000 тона. То је био последњи носач авиона америчке ратне флоте, који се још налазио на западном делу Тихог Океана. Вероватно је да је овај брод потопљен.

МЕК АРТУР У КАМБЕРИ

Амстердам, 26 марта. — (ДНБ) Како британска обавештајна служба јавља, главни командант савезничке војске на Далеком Истоку генерал Мек Артур стигао је данас из Мелбурна у Камбери. Одмах после свог доласка, имао је разговор са претседником аустралијанске владе Кертином.

□

У ШВЕДСКОЈ ЈЕ ЗАБРАЊЕНО ДЕСЕТ КОМУНИСТИЧКИХ ЛИСТОВА

Стокхолм, 26 марта. (ДНБ) Шведско министарство правде предузело је строге мере, како пише „Дагенс Нихетер", против комунистичке штампе у Шведској. Прве мере биле су да су десет комунистичких листова, који су објавили истоветан чланак, моментано обустављени.

□

УСПОСТАВЉЕНИ ДИПЛОМАТСКИ ОДНОСИ ИЗМЕЂУ ЧУНГКИНГА И ИРАНА

Амстердам, 26 марта. — (ДНБ) Како британска обавештајна служба јавља из Чунгкинга кинеска влада је одлучила после потписивања иранско-кинеског уговора о међусобној сарадњи да се успоставе и дипломатски односи са том земљом.

МАЛИ ОГЛАСИ

стају до 10 речи 1.50 п., свака даља реч 10 ф. За оне, који траже службу, 50% јефтиније. Мали огласи се примају, сем наше администрације (зграда Аполо биоскопа, I спрат), још и у трафикама Поповић, Хитлеров пут 7, Иброчић, Бардоши Ласло у. 2.

УСКРШЊЕ ФИГУРЕ: јаје, заец и јагње у станиолу, као и ситна драже јаја, нуди најјевтиније „Плевна", фабрика бонбона, Ујвидек, Јокаи Мор улица бр. 34. 373

ПОДУЧАВАМ ИЗ МАТЕМАТИКЕ ученике-це свих разреда гимназије, нарочито матуранте. Адреса у администрацији. 400

На ПРОДАЈУ добро уведена шпецерајска радња. Упитати: Пешти ул. 20а. 434

ПОТРЕБУЈЕМ једног доброг дечка ради испомагања у крчми. Упитати: Пешти ут 2. 437

ПРОДАЈЕ СЕ цигља, греп, грађа, врата, прозори. Упитати: Прелић, 1941 априла 13 бр. 53. 439

КУПУЈЕМ половне писаће машине. Шанта Деже, Ујвидек, Мусолини ул. 11. 440

СПОРТ

Да ли ће доћи до сретног Мађарска—Шпанија

Ова међународна фудбалска утакмица требала би да се одржи децембра месеца о. г.

Мађарски лоптачки савез примио је писмену понуду од стране шпанског савеза за одигравање једне међународне фудбалске утакмице. Шпанци су предложили децембар месец о. г. као датум када би мађарска репрезентација требала да игра у Шпанији, а реванш утакмица би се одиграла у Будапешти идуће године. Мађарски лоптачки савез о овој ствари није још донео одлуку, с обзиром да су за сада сви слободни термини заузети, а и утакмице за државно првенство су у пуном јеку.

Иначе, спортска јавност Мађарске са симпатијама је примила ову сада ласкаву понуду Шпанаца и верује се да ће обе земље у будуће одржавати што тешњу спортску сарадњу. Шпанија располаже са одличним играчима и њена репрезентација је ове године показала изванредне резултате. Последњом победом од 4:0 над Француском Шпанци су ушли у први ред фудбалских „сила" Европе.

У ПАЖЊУ произвођачима репе!

За сваку метричку центу шећерне репе добијате 5 пенга.

За откуп више тражених резанаца шећерне репе још 28 филера.

60% свежих резанаца припада **бесплатно** произвођачу, или

2.4% сувих резанаца **бесплатно**.

За сваких 100 метричких центи исплаћене шећерне репе добијате још 5 килограма кристалног шећера бесплатно.

За сваких калиферованих 100 кгр. репе припада 0.25 меласе бесплатно, или 1½ кг. меласе по повлашћеној цени од 4½ пенга аб фабрика.

По катастралном јутру засејане шећерне репе добијате 180 пенга премија, ако производите шећерну репу за **„БАЧКУ ФАБРИКУ ШЕЋЕРА"** А. Д. Ујвербас. 417

ЗОРА

ПУДЕР

Одлично се држи на лицу и при топлоти и хладноћи не спада са лица, даје кадифени мат тен.

Парфимерија **„ЗОРА"**

Ујвидек, Мусолини Б. пут 29

ТЕЛЕФОН: 34—17 18

Одговорни уредник и издавач: ВОЈИСЛАВ МАТИЋ

Ротациона штампа: „Уранија", штампарски завод и издавачко предузеће (власник Јован Келемен) за штампарију одговара Јосип Франк, II Ракоши Ференц ул. 50.